

Central European
Digital Media
Observatory

CEDMO Special Brief

k pokusu o atentát
na Roberta Fica

Publikováno 7. srpna 2024

Hlavní dezinformační narativy v souvislosti s pokusem o atentát na Roberta Fica

Falešné informace o ukrajinské stopě

Po pokusu o atentát na slovenského premiéra Roberta Fica se v online prostoru na Slovensku, ale i v dalších zemích včetně Česka a Polska, začaly šířit příspěvky upozorňující na údajnou ukrajinskou stopu. Krátce po atentátu se začala [šířit](#) nepravdivá informace o tom, že útočník je ve skutečnosti Ukrajinec. Jakmile se na veřejnost dostaly další informace o střelci včetně jeho jména a státní příslušnosti, objevily se [příspěvky](#) označující útočníkovu [manželku](#) za ukrajinskou [aktivistku](#). Ruská propagandistická média pak [zmiňovala](#) i její údajné vazby na ukrajinské tajné služby.

Spekulace o inscenovaném atentátu

Na sociálních sítích se objevily také nepodložené [spekulace](#), že pokus o atentát mohl být zinscenovaný nebo se odehrál jinak, než tvrdí média a policie. Příspěvky upozorňovaly mj. na to, že na záběrech postřeleného Fica nebyla vidět krev nebo že se některí z přihlížejících lidí chovali „podezřele“, a pravděpodobně se tak jednalo o střelcovy komplice. Objevila se také spekulace o tom, že útočník ve skutečnosti střílel slepými náboji.

Spojování útočníka se slovenskou opozicí

Celá řada příspěvků se v hodinách a dnech po pokusu o atentát věnovala skutečným či smyšleným politickým [aktivitám](#) a postojům atentátníka i jeho údajnému napojení na slovenskou opozici. Po sociálních sítích se masivně šířila mj. fotka útočníka s jiným mužem, údajně s publicistou Martinem Milanem Šimečkou, otcem předsedy Progresivního Slovenska (PS), ve skutečnosti se ale [jednalo](#) o někoho jiného. Jiná virální fotografie pak měla zachycovat útočníka spolu s dalšími politiky PS, opět však šlo o [jinou](#) osobu.

Dění kolem pokusu o atentát na Roberta Fica

V polovině května došlo ve středoslovenském městě Handlová k pokusu o atentát na slovenského premiéra Roberta Fica. Z pokusu o úkladnou vraždu policie obvinila 71letého střelce. Nakolik nesouhlasíte, či souhlasíte s následujícími výroky, které se této události týkají?

Pachatel atentátu na premiéra Roberta Fica se dočká spravedlivého trestu.

Jednou z hlavních příčin atentátu jsou kroky vlády premiéra Fica, v čele s reformou orgánů činných v tr. řízení, s kroky vůči médiím RTVS a verbálními útoky na novináře.

Jednou z hlavních příčin atentátu je vyhrocená politika opozičních stran vůči vládě premiéra Roberta Fica, v čele s hnutím Progresívne Slovensko.

Atentát na premiéra Roberta Fica bude nestranně a profesionálně vyšetřen slovenskou policií a prokuraturou.

Strany slovenské vládní koalice využijí atentát na premiéra Roberta Fica k omezení demokracie (např. potlačování práv opozice, omezení svobody slova atd.).

Dění kolem atentátu na Roberta Fica jsem sledoval/a a sleduji velmi podrobně.

Atentát na premiéra Roberta Fica povede ke zklidnění vyostřené politické situace na Slovensku.

Naprost souhlasim Spiše souhlasim Nevim/nedokážu posoudit Spiše nesouhlasim Vůbec nesouhlasim

Dění kolem pokusu o atentát na Roberta Fica

V polovině května došlo ve středoslovenském městě Handlová k pokusu o atentát na slovenského premiéra Roberta Fica. Z pokusu o úkladnou vraždu policie obvinila 71letého střelce. Nakolik souhlasíte, či nesouhlasíte s následujícími výroky, které se této události týkají?

Pachatel atentátu na premiéra Roberta Fica se dočká spravedlivého trestu.

Jednou z hlavních příčin atentátu jsou kroky vlády premiéra Fica, v čele s reformou orgánů činných v tr. řízení, s kroky vůči médiím RTVS a verbálními útoky na novináře.

Jednou z hlavních příčin atentátu je vyhrocená politika opozičních stran vůči vládě premiéra Roberta Fica, v čele s hnutím Progresívne Slovensko.

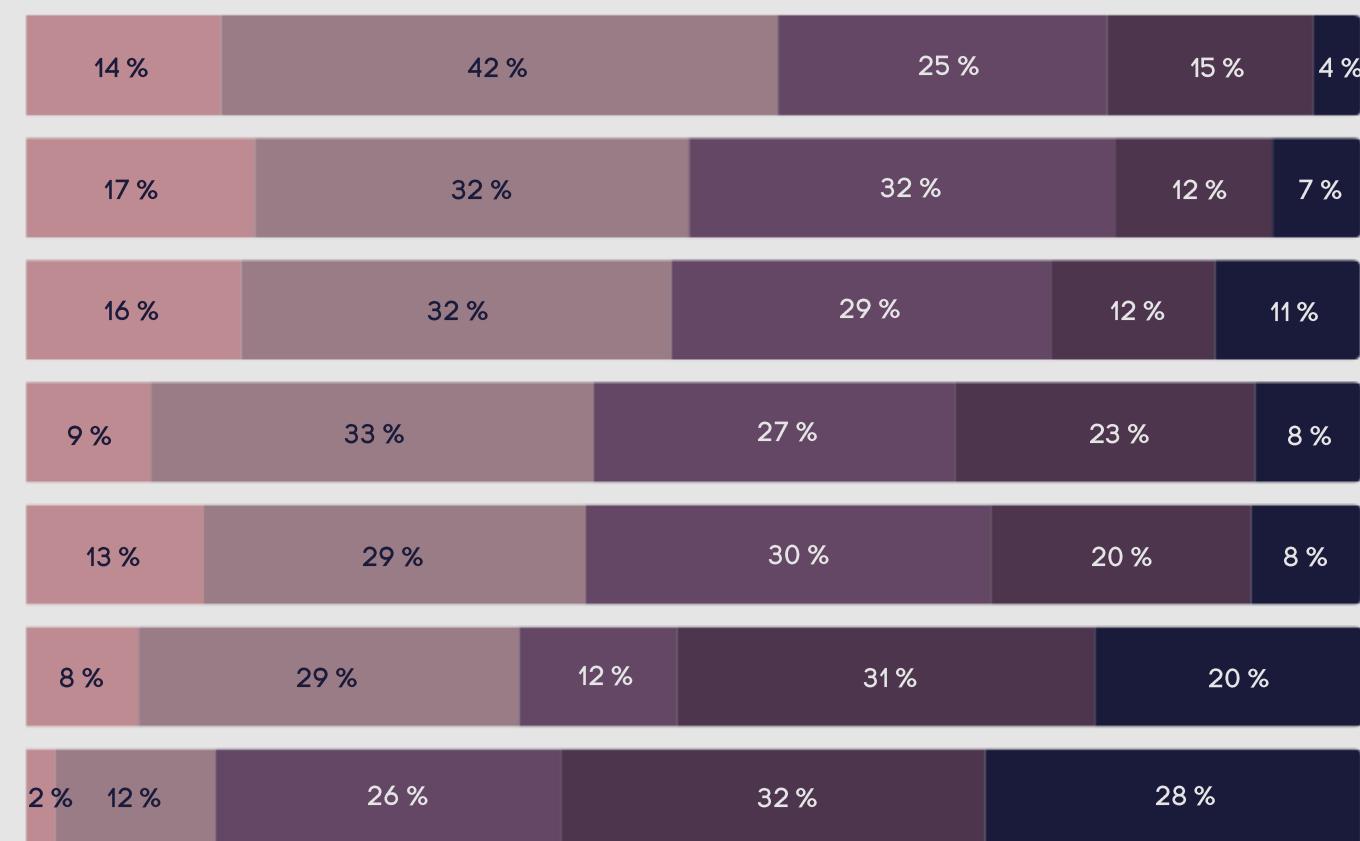
Atentát na premiéra Roberta Fica bude nestranně a profesionálně vyšetřen slovenskou policií a prokuraturou.

Strany slovenské vládní koalice využijí atentát na premiéra Roberta Fica k omezení demokracie (např. potlačování práv opozice, omezení svobody slova atd.).

Dění kolem atentátu na Roberta Fica jsem sledoval/a a sleduji velmi podrobně.

Atentát na premiéra Roberta Fica povede ke zklidnění vyostřené politické situace na Slovensku.

Naprostě souhlasím Spiše souhlasím Nevím/nedokážu posoudit Spiše nesouhlasím Vůbec nesouhlasím

Dění kolem pokusu o atentát na Roberta Fica

Více než polovina slovenských respondentů (59 % při součtu možností „naprosto souhlasím“ + „spíše souhlasím“) má důvěru ve slovenskou justici a věří, že se pachatel atentátu na premiéra Fica dočká spravedlivého trestu. Z hlediska voličských preferencí s tímto výrokem nejčastěji souhlasili voliči SNS (71 %), Aliancia + Szövetség (71 %) a SMER – SD (68 %). Nejnižší míru souhlasu uváděli voliči strany SME RODINA (41 %) a voliči jiných, neparlamentních stran (30 %).

Jednou z hlavních příčin atentátu byly sporné kroky premiéra Fica v čele s reformou orgánů činných v trestním řízení, se zásahy vůči veřejnoprávní RTVS a verbálními útoky na novináře. S tímto tvrzením souhlasilo 52 % dotázaných, mezi nimi častěji mladší ročníky (vůbec nejvyšší procento souhlasu uváděla věková skupina do 24 let, konkrétně 66 %; nejnižší procento souhlasu bylo ve věkové skupině nad 55 let, v průměru 46 %). Kromě toho s uvedeným výrokem nejčastěji souhlasili voliči Progresívneho Slovenska (v 79 % případů) a nejméně voliči SNS, REPUBLIKA a SMER – SD (v průměru souhlasili ve 32 %).

Velmi populární byla také varianta, že jednou z hlavních příčin je vyhrocená politika opozičních stran vůči vládě premiéra Fica. S tím souhlasila polovina dotázaných, konkrétně 50 %. Nejčastěji s touto možností přitom souhlasily starší ročníky (67 % u skupiny nad 65 let, zatímco jen 30 % u skupiny do 24 let) a voliči stran SNS (84 %), SMER – SD (82 %), HLAS – SD (70 %) a REPUBLIKA (67 %).

S výrokem, že atentát povede ke zklidnění vyhrocené situace na Slovensku, souhlasí pouze 20 % dotázaných.

Dění kolem pokusu o atentát na Roberta Fica

Více než polovina českých respondentů (56 % při součtu možností „naprosto souhlasím“ + „spíše souhlasím“) má důvěru ve slovenskou justici a věří, že se pachatel atentátu na premiéra Fica dočká spravedlivého trestu. S tímto výrokem souhlasí nejvíce respondentů. Nevoliči z parlamentních voleb u nás mají tuto důvěru nižší (51 %) než voliči parlamentních stran (SPOLU: 62 %; ANO 2011: 63 %; PirSTAN: 66 %; SPD: 58 %).

Téměř shodné procento respondentů souhlasí jak s tím, že jednou z hlavních příčin atentátu jsou sporné kroky samotného premiéra Fica (49 %), tak s tvrzením, že hlavní příčinou je vyhrocená politika opozičních stran vůči slovenskému premiérovi (48 %). Voliči tuzemské vládní koalice se přiklánějí k tvrzení, že hlavní příčinou jsou sporné kroky Roberta Fica (SPOLU: 72 %; PirSTAN: 66 %) než opoziční voliči (ANO 2011: 47 %; SPD: 28 %). Ti se naopak více kloní k názoru, že jednou z hlavních příčin je vyhrocená politika opozičních stran vůči Ficovi (ANO 2011: 60 %; SPD 61 %) než voliči vládní koalice (SPOLU: 44 %; PirSTAN: 39 %).

S výrokem, že atentát povede ke zklidnění vyhrocené situace na Slovensku, souhlasí pouze 14 % dotázaných.

Zdroje informací k pokusu o atentát

Snažte se zamyslet nad tím, z jakého zdroje jste v den pokusu o atentát na slovenského premiéra Roberta Fica, ve středu 15. května 2024, čerpali/a nejvíce informací?

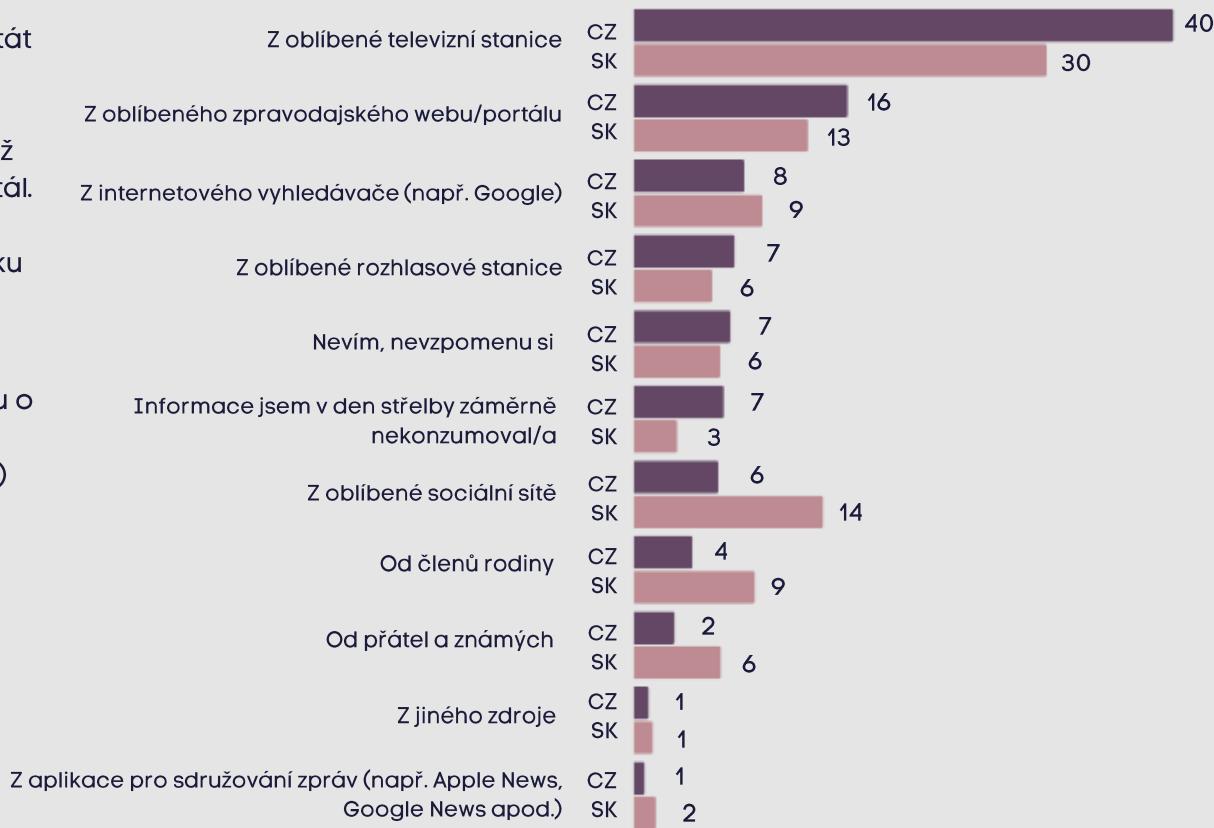
Nejoblíbenějším zdrojem informací v den pokusu o atentát na Slovensku byla oblíbená televizní stanice, kterou sledovalo 30 % respondentů a spoléhaly se na ni častěji ženy (33 %) než muži (27 %), kteří (16 %) výrazně častěji než ženy (9 %) sledovali svůj oblíbený zpravodajský web/portál.

Primární informační zdroj pro mladé respondenty ve věku 16–24 let v SR byly sociální sítě (25 %). Druhý nejčastější zdroj členové jejich rodiny (16 %).

Nejoblíbenějším zdrojem informací v Česku v den pokusu o atentát byla oblíbená televizní stanice, kterou sledovalo 40 % respondentů a spoléhaly se na ni častěji ženy (42 %) než muži (37 %), kteří (23 %) výrazně častěji než ženy (9 %) sledovali svůj oblíbený zpravodajský web/portál.

Každý pátý respondent ve věku 16–24 let v ČR sledoval zpravodajství skrze sociální sítě. Pro tyto respondenty to byl druhý nejvyužívanější zdroj po televizi (21 %).

Mladí respondenti ve věku od 16 do 34 let v ČR záměrně nekonzumovali informace ke střelbě v průměru v 10 % případů, zatímco starší ročníky nad 55 let v průměru v pouhých 3 % případů.

Vnímání mediálního pokrytí pokusu o atentát v SR

Nyní nás zajímá Váš pohled na mediální pokrytí pokusu o atentát Roberta Fica. Nakolik v souvislosti s touto tragickou událostí souhlasíte/nesouhlasíte s následujícími výroky? Odpovědi vybírejte na stupnici, kde 1 znamená „Rozhodně souhlasím“ a 7 „Rozhodně nesouhlasím“.

Většina soukromých zpravodajských médií, resp. novinářů pro ně pracujících, informovala v den masové střelby o této tragédii věcně a seriózně.

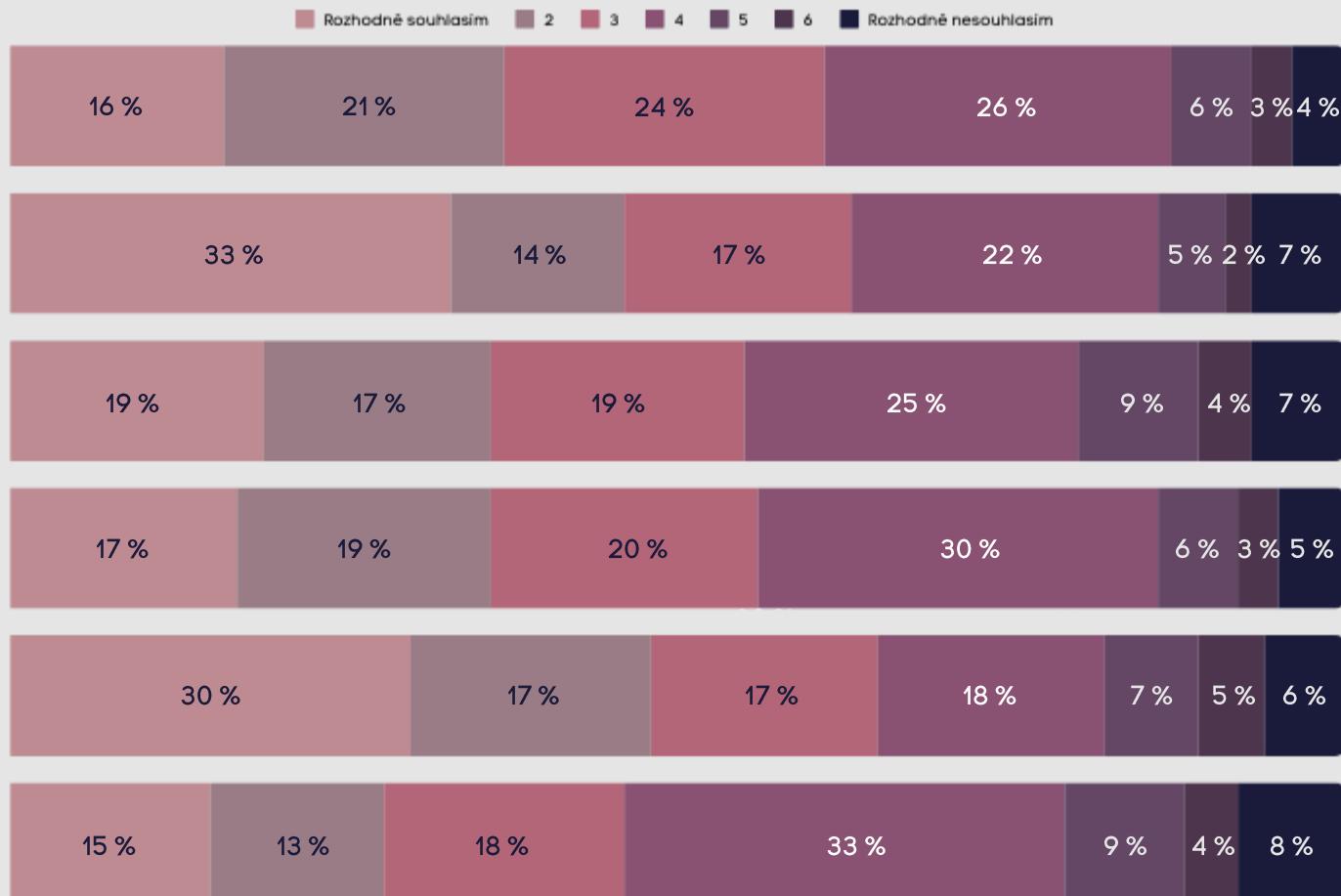
Provozovatelé sociálních sítí (např. Meta) mají v souvislosti s takovou událostí plné právo mazat nenávistné příspěvky (tzv. hatespeech) či příspěvky schvaluje střelbu.

Informování veřejnosti o atentátu a jeho okolnostech bylo ze strany vedení Policie SR a ministra vnitra věcně a profesionální.

Médium veřejné služby, tedy Rozhlas a televízia Slovenska, při referování o této tragické události dodržovalo vysoké etické standardy novinářské práce.

Atentát na premiéra Roberta Fica jsem v den, kdy k němu došlo, sledoval/a v médiích velmi pozorně.

Uniklá nahrávka výpovědi střelce sedícího na chodbě policejní služebny v Handlové napomohla vládním politikům, aby upozorňovali na propojení atentátníka s opozicí.

Vnímání mediálního pokrytí pokusu o atentát v ČR

Nyní nás zajímá Váš pohled na mediální pokrytí pokusu o atentát Roberta Fica. Nakolik v souvislosti s touto tragickou událostí souhlasíte/nesouhlasíte s následujícími výroky? Odpovědi vybírejte na stupnici, kde 1 znamená „Rozhodně souhlasím“ a 7 „Rozhodně nesouhlasím“.

Většina soukromých zpravodajských médií, resp. novinářů pro ně pracujících, informovala v den masové střelby o této tragédii věcně a seriózně.

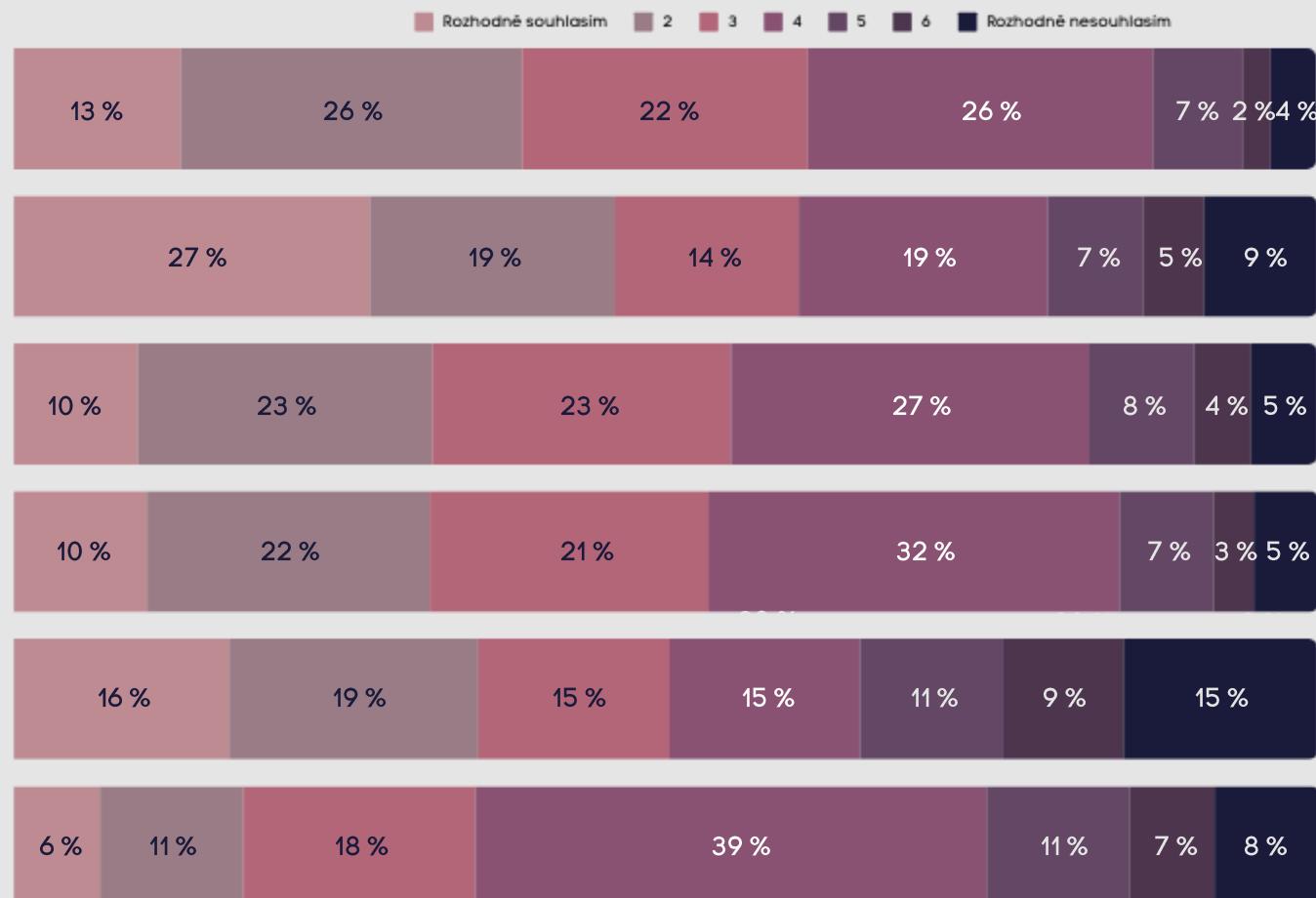
Provozovatelé sociálních sítí (např. Meta) mají v souvislosti s takovou událostí plné právo mazat nenávistné příspěvky (tzv. hatespeech) či příspěvky schvaluje střelbu.

Informování veřejnosti o atentátu a jeho okolnostech bylo ze strany vedení Policie SR a ministra vnitra věcně a profesionálně.

Médium veřejné služby, tedy Rozhlas a televízia Slovenska, při referování o této tragické události dodržovalo vysoké etické standardy novinářské práce.

Atentát na premiéra Roberta Fica jsem v den, kdy k němu došlo, sledoval/a v médiích velmi pozorně.

Uniklá nahrávka výpovědi střelce sedícího na chodbě policejní služebny v Handlové napomohla vládním politikům, aby upozorňovali na propojení atentátníka s opozicí.

Mediální pokrytí pokusu o atentát na Slovensku

Necelé dvě třetiny respondentů (64 %) uvádí, že atentát v médiích sledovali velmi pozorně. 61 % z nich si pak myslí, že soukromá zpravodajská média o události informovala věcně a seriózně.

S tím, že by slovenský Rozhlas a televízia Slovenska dokázaly udržet vysoké etické standardy novinářské práce souhlasí 56 % odpovídajících. Informování veřejnosti ze strany policie SR a slovenského ministerstva vnitra bylo podle 55 % odpovídajících věcné a profesionální.

Více než polovina respondentů (64 % při součtu souhlasných bodů škály) souhlasí s tím, že provozovatelé sociálních sítí (například Meta) mají v souvislosti s takovou událostí právo omezovat nenávistné příspěvky nebo příspěvky, které střelbu schvaluji.

Mediální pokrytí pokusu o atentát v Česku

Polovina respondentů uvádí, že atentát v médiích sledovali pozorně. Až 61 % z nich si pak myslí, že soukromá zpravodajská média o události informovala věcně a seriózně. S tím, že by slovenský Rozhlas a televízia Slovenska dokázaly udržet vysoké etické standardy novinářské práce, souhlasí 53 % odpovídajících. Informování veřejnosti ze strany policie SR a slovenského ministerstva vnitra bylo podle 56 % odpovídajících věcné a profesionální.

Více než polovina respondentů (60 % při součtu souhlasných bodů škály) souhlasí s tím, že provozovatelé sociálních sítí (například Meta) mají v souvislosti s takovou událostí právo omezovat nenávistné příspěvky nebo příspěvky, které střelbu schvalují. Tento postup schvalují více voliči Petra Pavla (67 %) než voliči Andreje Babiše z prezidentských voleb (52 %).

Opakování atentátu – srovnání ČR a SR

Máte, či nemáte obavy z opakování podobného útoku střelby na některého z politiků/političek v SR (ať vládních či opozičních)?

Obavy z opakování atentátu na Slovensku má více než třetina českých respondentů (36 % při součtu krajních bodů škály 1, 2 a 3). Při součtu krajních bodů škály (5, 6 a 7), mají muži menší obavy zopakování atentátu ve 44 % případů. Naproti tomu ženy se obávají z opakování atentátu pouze ve 40 %. Menší obavy deklarovali také voliči Petra Pavla oproti voličům Andreje Babiše (45 % ku 36 %).

Až 45 % Slováků vyjádřilo obavy z opakování atentátu na představitele politických stran. Naproti tomu tři z deseti dotázaných obavy nemají a čtvrtina zastává neutrální postoj.

Obavy z opakování podobného útoku střelby na některého z politiků/političek v SR.

Obavy z opakování podobného útoku střelby na některého z politiků/političek v SR.

Metodika výzkumu

Velikost vzorku

ČR: 2 729 respondentů ve věku 16 a více let / SR: 1 792 respondentů ve věku 16 a více let

Termín dotazování

ČR: 14. 6. 2024 – 30. 6. 2024 / SR: 14. 6. 2024 – 27. 6. 2024

Metoda sběru dat

online dotazování na panelu respondentů (CAWI)

Reprezentativita

kvótní výběr

Výzkum je reprezentativní pro obecnou populaci ČR starší 16 let podle základních sociodemografických proměnných (pohlaví, věku, vzdělání, regionu a velikosti místa bydliště), podle pracovního statusu a minulého volebního chování (volby do PS ČR 2021, 2. kolo prezidentských voleb 2023).

Výzkum je reprezentativní pro obecnou populaci SR starší 16 let podle základních sociodemografických proměnných (pohlaví, věku, vzdělání, regionu a velikosti místa bydliště).

Realizátor a zadavatel

výzkum realizuje společnost MEDIAN, s.r.o. (člen SIMAR) a společnost Ipsos (člen SAVA a SIMAR) exkluzivně pro Univerzitu Karlovu

Tato publikace shrnuje dezinformační narativy, které se ve veřejném prostoru objevily v květnu a červnu 2024 v souvislosti s pokusem o atentát na slovenského premiéra Roberta Fica.

Za fact-checkový obsah publikace je zodpovědný Demagog.cz,
kontaktní osoba: Petr Gongala, e-mail: petr.gongala@demagog.cz.

Za výzkumný obsah je zodpovědná Univerzita Karlova.
Kontaktní osoba CEDMO: Anja Grabovac, e-mail: anja.grabovac@fsv.cuni.cz.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

CEDMO získalo finance z projektu Podpora na zvýšení dopadu, inovací a udržitelnosti CEDMO v ČR, číslo projektu: 1.4 CEDMO 1 - Z220312000000, který je financován skrze Nástroje pro oživení a odolnost EU.

